

Література

Добрынин Н.Ф. Внимание и его воспитание. – М.: Правда, 1951. – С. 3-31. Страхов И.В. Внимание и структура личности. – Министерство просвещения РСФСР – Саратовский Государственный Педагогический Институт Саратовское отделение общества психологов: Саратов, 1969. – 322с. Ушинский К. Д. Собрание сочинений [Текст]. Т. 3. Педагогические статьи 1862-1870 гг. / К.Д. Ушинский. – М.; Л.: Изд-во АПН РСФСР, 1948. – 691 с

СЕНІЧЕВА О.А.

(Бердянський державний педагогічний університет)

СПЕЦИФІКА ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ СПОСОБІВ НОМІНАЦІЇ РОСІЙСЬКИХ ЕМОТИВІВ

У статті досліджено специфічні особливості емоційних концептів, їхня лінгвоструктура і функціонування у мовному суспільстві. На прикладі лексикографічних та спеціальних словників проаналізовано емотиви «страх», «радість», «печаль», «гнів» у російській картині світу.

Ключові слова: емоція, базисна емоція, концепт, концептосфера, емотивна картина світу.

Сеничева О.А. Специфика лексикографических способов номинации русских эмотивов. В статье исследованы специфические особенности эмоциональных концептов, их лингвоструктура и функционирование в языковом обществе. На примере лексикографических и специальных словарей проанализированы эмотивы «страх», «радость», «печаль», «гнев» в русской картине мира.

Ключевые слова: эмоция, базисная эмоция, концепт, концептосфера, эмотивная картина мира.

Senicheva O.A. Peculiarities of Lexicographical Means in Nomination of Russian Emotives. The specific peculiarities of emotional concepts, their linguistic structure and functioning in the language society have been researched in the article. The concepts «fear», «joy», «grief» and «anger» have been analysed on the basis of lexicographical and special dictionaries in the Russian Linguistic Model of the World.

Key words: emotion, basic emotion, concept, conceptual sphere, emotative model of the world.

Сучасне мовознавство характеризується направленістю на антропоцентризм. Цим зумовлено актуальність досліджень в області лінгвокультурології, зокрема, у вивченні теоретичних положень опису ключових понять, серед яких *концепт* є одним із головних.

Концепт намагаються вивчати лінгвісти, філологи, спеціалісти зі штучного інтелекту, когнітологи, культурологи ([Лихачев 1997, с. 280–287; Маслова 2008, с. 44–79; Степанов 1997, с. 40–42; Стернин 1999, с. 69–79] та ін.). Не дивлячись на протиріччя та дискусійні моменти, які існують між представниками цих шкіл, науковці відмічають і загальні для них тенденції, однією з яких є визнання ментального характеру концепту. У зв'язку з цим дослідження мови емоцій набуває особливого значення.

Недостатність вивчення питання становлення емоційної номінативної системи робить наше дослідження **актуальним**, що обумовлено необхідністю лінгвокультурологічного вивчення основних тенденцій концептології, динаміки розвитку емоційних концептів, їхньої лінгвоспецифічної структури і функціонування у мовному суспільстві, національній культурі тощо. Це дозволить вивчити сутність емоційних концептів як структурно- та змістовно-складних вербалізованих розумових конструктів людського пізнання в культурі, виявити специфічні особливості емоційних концептів, що є **завданням** нашого дослідження. Реалізація завдань передбачає використання, окрім загальних методів (дедуктивного, індуктивного, інтроспективного), часткових лінгвістичних методів та прийомів: метод компонентного дефініційного аналізу, етимологічний аналіз, метод інтерпретації, контекстуальний аналіз, польовий метод, прийом кількісного підрахунку.

Предмет наукової розвідки становлять емоційні концепти в російській лінгвокультурі. **Об'єктом** дослідження обрані синонімічні ряди номінативного поля емоцій російської мови «страх», «радість», «печаль», «гнів». При описі феномену емоційних концептів як системи у статті враховується вплив на їхнє формування, становлення та розвиток соціального, історичного (еволюційного), психологічного, семіотичного (символічного) та інших *факторів*, які детермінують у комплексі процес розвитку концептів.

Будь-які концепти як ментальні утворення можуть існувати лише у формі їхніх сукупностей, т.б. у концептосфері. Під *концептосферою емоцій* ми розуміємо сукупність множинності вербалізованих на лексичному та фразеологічному рівнях емоційних концептів, які знаходяться один з одним у складних структурно-сміслових та функціональних відношеннях і включають в себе понятійний, образний та ціннісний компоненти.

Слова, які позначають у сучасних мовах своїми окремими значеннями чуттєву сферу людського буття, першопочатково номінували факти, явища, предмети, які реально існували в житті, природі. На етапі

формування названі номінації носили комплексний характер, ними могли позначатися фрагменти будь-яких концептосфер мови. Шляхи, способи, засоби та характер формування тієї / іншої концептосфери сучасних мов в їхній діахронії могли виявляти як універсальні, так і специфічні риси. Зокрема, можна припустити, що емоційні значення слів не завжди мають шляхи, які б співпадали у своєму розвитку, як в середині однієї мови, так і в різних мовах, що пов'язано, по-перше, зі специфічними особливостями будови мов, по-друге, з цілим рядом екстралінгвістичних факторів (своєрідність історичного шляху етносу, національний характер конкретної спільноти, її традиції, побут і т.ін.).

Аналіз словникових дефініцій, які подаються у словниках номінантам емоцій, дозволяє виявити такі способи лексикографічної репрезентації названих мовних одиниць: 1) родовидові; 2) релятивні; 3) відсильні та 4) комбіновані визначення.

У російській мові базисні номінанти емоцій дефінуються за допомогою використання **родовидових визначень**. При цьому зазначимо, що усі вони визначаються через вказівку на родовидову ієрархію. (Однак, у «Тлумачному словнику російської мови» С.І. Ожегова, Н.Ю. Шведової [ТС 1995], на відміну від «Словника сучасної російської літературної мови» [БАС 1963, т. 14, с. 1007–1008] і «Тлумачного словника російської мови» під редакцією Д.М. Ушакова [ТС 1940, т. 4, с. 549], слово «страх» позначається релятивним способом: «страх – очень сильный испуг, большая боязнь» [ТС 1995, с. 761]).

У словниках зафіксовані наступні дефініції базисних номінантів емоцій російської мови, у яких сполучаються перші два способи: «страх – **состояние** сильной *тревоги, беспокойства*, душевное волнение от грозящей или ожидаемой опасности; *боязнь*» [БАС 1963, т. 14, с. 1007–1008]; «страх – **состояние** крайней *тревоги и беспокойствие* от испуга, от грозящей или ожидаемой опасности, *боязнь, ужас* [ТС 1940, т. 4, с. 549]; «радость – веселое **чувство, ощущение** большого душевного удовлетворения» [ТС 1995, с. 629]; «радость – чувство большого *удовольствия, удовлетворения* [БАС 1961, т. 12, с. 78]; «радость – **чувство** *удовольствия, внутреннего удовлетворения, веселое настроение; внешнее проявление чувства*» [ТС 1939, т. 3, с. 1110]; «гнев – **чувство** сильного *возмущения, негодования* [ТС 1995, с. 130]; «гнев – **чувство** сильного *возмущения, негодования; состояние раздражения, озлобления*» [БАС 1954, т.3, с. 179–180]; «гнев – **чувство** сильного *негодования, возмущения, раздражения*» [ТС 1938, т.1, с. 577]; «печаль – **чувство** *грусти, скорби, состояние* душевной *горечи*» [ТС 1995, с. 506]; «печаль – скорбно-озабоченное, нерадостное, невеселое *настроение, чувство*» [ТС 1939, т. 3, с. 248].

Функцію родових сем тут виконують такі метамовні елементи, як «почуття», «відчуття», «стан», «настрій». У природній мові ці слова широкозначні. Релятивні семи представляють видову характеристику аналізованих слів; уточнюють їхній зміст, дозволяють відрізнити одні вербалізовані поняття від інших.

Аналіз словникових дефініцій показав, що із 13 вторинних номінантів емоцій 10 дефінуються родовидовим способом: *боязнь, опасение, трепет, ужас; отрада; бешенство, раздражение, ярость; грусть, уныние*. Тут використовується комбінований спосіб позначень емоцій за допомогою родовидового і релятивного або родовидового і відсильного способів.

У російській мові з метою розкриття змісту вторинних номінантів емоцій дуже часто як метамовні безпосередньо використовуються або власне базисні позначення емоцій, або ж широкозначні слова типу *чувство, состояние, настроение*. Варто відмітити також високий індекс застосування родовидового та релятивного способів дефінування номінантів емоцій у російській мові.

Релятивний спосіб експлікації значення номінантів емоцій, як показують результати аналізу, не використовуються під час лінгвістичних визначень базисних номінацій емоцій у російській мові. Укладачі словників звертаються до нього при тлумаченні вторинних номінантів емоцій. Релятивний спосіб не вказує на родову сему, і у цьому полягає, на наш погляд, його лексикографічний недолік. У релятивних визначеннях експліцитно не фіксується денотативна приналежність аналізованого поняття, що може ускладнювати його розпізнавання читачем. Однак досить повну фіксацію отримують видові семи. Наприклад, «бешенство – крайняя степень раздражения» [ТС 1990, с. 44]. У цьому випадку у правій частині словника до слова *бешенство* подається синонім *раздражение*. Релятивний спосіб тлумачення актуальний для 4 номінантів емоцій російської мови – *ужас, бешенство, возмущение* (за версією «Тлумачного словника російської мови» С.І. Ожегова, Н.Ю. Шведової), *тоска* («Тлумачного словника російської мови» під редакцією Д.М. Ушакова).

Релятивний спосіб тлумачення номінантів емоцій менш продуктивний порівняно з родовидовим. Використання релятивного способу пояснюється, на наш погляд, головним чином його технологічністю – можливістю у скороченому вигляді описати семантику дефінованих мовних одиниць, які вербалізують ті/інші поняття. Суттєвим недоліком є те, що зміст поняття, яке тлумачиться, експлікується не завжди досить повно. Словникова дефініція, яка заснована на релятивному способі тлумачення поняття, включає в себе мінімальну кількість семантичних диференціальних ознак, які не завжди дозволяють розрізнити

споріднені емоційні феномени. У цілому ж релятивний спосіб репрезентації семантики номінантів емоцій має досить високий індекс застосування.

Відсильним способом у російській мові визначається всього 2 номінанта – *отрада* [ТС 1995], *негодование* [ТС 1995]. Коефіцієнт використання цього лексикографічного способу в російських словниках дуже низький.

Кожний із перелічених способів тлумачення номінантів емоцій має лексикографічні недоліки, які полягають у нечіткій, некоректній експлікації на рівні спеціального роз'яснювального тексту – словникової статті. Дефініції, що пропонуються укладачами словників, нерідко містять мінімум інформації, яка не дозволяє читачу побачити різницю між спорідненими поняттями. Це відбувається тому, що у семному наборі тієї / іншої лексеми не вказуються диференціальні семи, які могли б дозволити відрізнити одне поняття від іншого.

Найбільш оптимальним з точки зору лінгвістичної передачі повноти змісту, обсягу понять, що тлумачаться, слід визнати **комбінований спосіб**. Комбіноване визначення як спосіб лексикографічної репрезентації номінантів емоцій представляє собою використання лексикографом сполучень різних типів тлумачень (родовидового і релятивного). Ці два способи інтерпретації світу емоцій знаходяться у відношенні додаткової дистрибуції. Однак комбінований спосіб тлумачення номінацій емоцій, як показують результати аналізу словникових дефініцій, використовується не так часто, що, на наш погляд, є суттєвим недоліком російськомовної лексикографічної практики стосовно аналізованого матеріалу.

Можливість застосування даних дефініцій спеціальних словників (скажімо, психологічних) може поглибити філологічну репрезентацію когнітивної структури як базисних, так і вторинних визначень емоційних концептів, розширити семний набір понять. Порівняймо, наприклад, дефініції номінанта базисної семи емоції *страх* у різних типах словників.

У психологічному словнику когнітивну структуру базисного номінанта емоції *страх* формують наступні змістовні ознаки: родова сема (емоція); видові семи – «умовляючі умови» (*эмоция, которая возникает в ситуациях угрозы...*), «об'єкт угрозы» (*индивид, источник опасности*), «характер опасности» (*действительный, воображаемый*). Повна психологічна дефініція цього слова наступна: «Страх – эмоция, возникающая в ситуациях угрозы биологическому или социальному существованию индивида и направленная на источник действительной или воображаемой опасности» [ПС 1990, с. 386]. Як бачимо, термін *страх* у психологічному типі словника описаний досить повно. Названі у ній ознаки дохволяють читачеві легко розпізнати цю емоцію, відрізнити її від інших базисних номінацій емоцій.

Наскільки повно лексикографується ця емоція у тлумачних словниках, можна побачити в наступних джерелах: «Страх – очень сильный испуг, большая боязнь» [ТС 1995, с. 761]; «страх – состояние сильной тревоги, беспокойства, душевное волнение от грозящей или ожидаемой опасности, боязнь» [БАС 1963, т. 14, с. 1007–1008]; «страх – состояние крайней тревоги и беспокойства от испуга, от грозящей или ожидаемой опасности, боязнь, ужас» [ТС 1990, т. 4, с. 549]. У філологічних дефініціях аналізованого слова, по-перше, вказується його денотативна сфера (родова сема «состояние»), по-друге, відмічені деякі видові характеристики – сема інтенсивності (*очень, большой, крайний*), сема «умовляючі умови» (*от ... опасности...*), максимальна релевантність якої тут безумовна, а також семантично надлишковий перелік багаточисленних сем-номінантів емоцій (*испуг, боязнь, тревога, беспокойство, волнение, ужас*). Слід також констатувати факт різного ступеня повноти змістової представленості концепта «страх» у різних лексикографічних джерелах. Найбільш семантично повною є дефініція «Словника сучасної російської літературної мови» [БАС]. Це визначення на метамовному рівні містить мінімальний набір сем, які дозволяють ідентифікувати зазначену емоцію, щонайменше, з числа базисних.

Однак, на наш погляд, у наведеному вище описі слова «страх» відсутні такі ознаки, як «об'єкт угрозы» і «характер исходящей для человека опасности», тому дамо цьому слову, використовуючи компоненти психологічного варіанту дефініції, власне визначення: *страх – сильно переживаемая эмоция, возникающая в случае действительной или воображаемой угрозы благополучно состоянию, иногда даже жизни человека*.

Інша базисна номінація емоції *радость*, відповідно психологічній дефініції, на відміну від слова *страх*, інтерпретується менш вдало: «Радость – чувство удовлетворения, удовольствия, приподнятости, обычно связанное с успехами в деятельности и т.п.» [ПС 1965, с. 193]. Зміст слова *радость* зводиться до обмеженого набору сем. Це – родова сема «чувство», що вказує професійно зорієнтованому читачеві на денотативну приналежність поняття, що дефінується, а також декілька видових сем – «сем-номінантов емоцій» (*удовлетворение, удовольствие*), «состояние» (*приподнятость*) і «причинність» (*связанное с ...*). Як бачимо, в аналізованій дефініції названо дійсно мінімальна кількість ознак, які не дозволяють однозначно відрізнити емоційний феномен, що тлумачиться, від інших явищ психічного життя людини (наприклад, від слова *удовольствие*). Сама по собі структура пояснювального психологічного тексту, т.б.

дефініції, філологічна; вона не може бути віднесена до класу наукових визначень через свою редукованість і невдалу метамову, обрану укладачем. Це підтверджується при порівнянні вищезгаданої дефініції з філологічним визначенням номінанта емоцій: «Радость – веселое чувство, ощущение большого душевного удовлетворения» [ТС 1995, с. 629]; «радость – чувство большого удовольствия, удовлетворения» [БАС 1961, т. 12, с. 78]; «радость – чувство удовольствия, внутреннего удовлетворения, веселое настроение; внешнее проявление чувства» [ТС 1939, т. 3, с. 1110]. У цьому випадку визначення, що подаються у тлумачних словниках, є, якщо і не більш точними, то досить конкурентно спроможними з точки зору фіксації ознак, а значить, обсягу, змісту поняття, що дефінується. Філологами-лексикографами не тільки зазначається родова сема (*чувство, настроение, ощущение*), але й пропонується широкий список змістових характеристик *радости*. Це семи: «знаковая (положительная) направленность эмоции» (*веселый*), «интенсивность переживания эмоции» (*большой*), «форма переживания эмоции» (*внешний, внутренний*) і «номинанты эмоций» (*удовольствие, удовлетворение*). Єдиною перевагою психологічного варіанту інтерпретації *радости* є тільки наявність у ньому каузативної семи, доречність використання якої у філологічному словнику також безсумнівне. Вищесказане дозволяє дати наступне філологічне визначення слову: *радость – веселое чувство, ощущение большого душевного внутреннего удовлетворения, вызванное успехами в деятельности человека*.

Слово (термін) *гнев* має у психологічному словнику таку дефініцію: «Гнев – одна из эмоций; сильное негодование, возмущение, состояние раздражения, озлобления» [ПС 1965, с. 55]; «гнев – чувство сильного возмущения, негодования; состояния раздражения, озлобления» [БАС 1954, т. 3, с. 179–180]; «гнев – чувство сильного негодования, возмущения, раздражения» [ТС 1938, т. 1, с. 577]. Тут також зазначені як родова (*чувство, состояние*), так і видові семи – «интенсивность» (*сильный*) та надлишково багаточисленні семи-номінанти емоцій (*возмущение, негодование, раздражение, озлобление*). Елементарне зіставлення філологічних та психологічних дефініцій слова *гнев* виявляє у них ідентичність його змісту, що дозволяє критично оцінювати тлумачення цієї емоції у спеціальному словнику. Слід звернути увагу на сам тип дефінованої емоції. Мова йде при цьому про базисну емоцію, змістова характеристика якої повинна бути досить повною. Вважаємо за можливе дати комбіноване визначення зазначеному номінанту: *гнев – отрицательная эмоция (состояние), переживаемая человеком в физически ярко выраженной неконтролируемой им форме, вызванная осознаваемым или неосознанным недовольством человека чем-либо*. Отже, при визначенні родової ознаки дефінованого феномену слід вказати на емоцію (не почуття).

Лексикографування номінації вторинної емоції *ужас* має незадовільне визначення у психологічному словнику. Її опис тут носить суто філологічний характер, а не енциклопедичний: «ужас – чувство сильного страха» [ПС 1965, с. 250]. Неенциклопедичність цієї дефініції очевидна. Автори словникового визначення обмежуються мінімальним і недостатнім набором сем: родова (*чувство*), інтенсивності (*большой*), семаномінант (базисний) емоції (*страх*). Пор. із відповідним філологічним визначенням: «ужас – чувство сильного страха, доходящее до подавленности, оцепенения» [ТС 1995, с. 816]; «ужас – чувство состояния очень сильного испуга, страх» [БАС 1964, т. 16, с. 375]; «ужас – чувство сильного страха, испуга, приводящее в состояние подавленности, оцепенения, трепета» [ТС 1938, т. 4, с. 904].

Як бачимо, семні набори філологічних та психологічних дефініцій практично збігаються. Крім того, визначення, що наводяться у тлумачних словниках, більш повні з точки зору фіксації ознак, а, отже, обсягу, змісту поняття, що дефінується (сема «последствия переживания эмоции» – «приводящее»). Філологічно-лексикографи пропонують більш широкий асортимент змістових характеристик *ужаса* як лексичної одиниці. Вважаємо, що у цьому випадку слід залучити опис із семного набору базисного, максимально спорідненого йому номінанта *страх*. Зокрема, можна використати каузативну сему, яка є метамовним засобом розкриття змісту *страха*: *ужас – это чувство сильного страха, вызванное реально грозящей или же ожидаемой опасностью для человека, приводящее его в состояние подавленности, оцепенения*.

На підставі проведеного лінгвістичного аналізу можна зробити **висновки**: номінанти емоцій, у яких закодовані емоційні концепти, дефінуються такими лексикографічними способами, як родовий, релятивний, відсильний і комбінований. Найбільш широко використовуються перші два способи. Родовидові філологічні визначення номінантів емоцій можуть мати різний ступінь точності експлікації їхнього змісту. У семному наборі слів, що їх позначають, не завжди фіксуються семи уточнення, а психологічні словники, навпаки, у деяких випадках частіше вказують на видові характеристики номінантів емоцій, що дозволяє більш легко ідентифікувати феномени, що тлумачаться. Тут варто відмітити незадовільну репрезентацію деяких номінантів емоцій (термінів) й у психологічних словниках. Виправданою була б фіксація у філологічних дефініціях більшої кількості семантичних ознак при родовидових визначеннях, з одного боку, і вказівка родових сем при релятивних визначеннях – з іншого.

Відсильні визначення є непродуктивними у тлумачних словниках російської мови, що пояснюється обмеженими можливостями даного типу тлумачення при описі значення слів.

Релятивні визначення більш продуктивні у російській мові. Більшість номінантів емоцій, що дефінуються релятивним способом, мають у своїй змістовій структурі уточнюючі семантичні ознаки, необхідні для ідентифікації читачем. Лексикографічним недоліком є відсутність у словникових дефініціях номінантів емоцій вказівок на родову сему (наприклад, *чувство, состояние, аффект*). Досить часто психологічні словники містять вказівку на віднесення того / іншого переживання до класу почуттів, емоцій і под. Очевидно, є певний смисл використовувати такі дані у філологічній лексикографічній практиці.

Комбіновані визначення, як показують результати спостережень, є відносно продуктивними. Цей тип лексикографічного тлумачення можна вважати найбільш оптимальним при описі значення слів, що кодують емоційні концепти, оскільки він сполучає в собі переваги родовидових і релятивних визначень. Комбіновані визначення дозволяють більш повно, точно передавати зміст психічних феноменів. За їхньою допомогою лексикографу вдається більш успішно провести демаркаційну лінію між словами, що тлумачаться, які дуже часто бувають семантично максимально близькими один одному (ідеографічні синоніми).

Отже, необхідно частіше їх використовувати у тлумаченні слів, що позначають емоції. Це дозволить досягнути високого ступеня точності семантичної репрезентації аналізованих психічних феноменів.

Перспективами дослідження може бути визначення самої системи семантичних параметрів, використання яких могло б допомогти впорядкувати, систематизувати та підвищити якість смислової репрезентації номінацій емоцій.

Література

Лихачев Д.С. Концептосфера русского языка / Д.С. Лихачев // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста: [антология]. – М.: Academia, 1997. – С. 280–287. *Маслова В.А.* Когнитивная лингвистика: учебн. пособие / В.А. Маслова. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – Минск: ТетраСистемс, 2008. – С. 44–79. *Степанов Ю.С.* Слово / Ю.С. Степанов // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста: антология. – М.: Academia, 1997. – С. 288–305. *Стернин И.А.* Концепты и невербальность мышления / И.А. Стернин // Филология и культура: [м-лы междунар. конф.]. – Тамбов: Изд-во Тамбов. ун-та, 1999. – С. 69–79.

Список словників та скорочень

БАС 1950–1965: Словарь современного русского литературного языка: в 17 т. – М.–Л.: АН СССР, 1950–1965. *ПС 1965:* Психологический словарь / Сост. Н.З. Богозов, И.Г. Гозман и др. М.: Изд-во МГПИ, 1965. *ПС 1990:* Психология: словарь / Под ред. В.В. Абраменкова. М.: Политиздат, 1990. *ТС 1935–1940:* Толковый словарь русского языка: в 4 т. / Под ред. Д.Н. Ушакова. – М.: ГИЗ ин. и нац. словарей, 1935–1940. *ТС 1995:* *Ожегов С.И., Шведова Н.Ю.* Толковый словарь русского языка: в 4 т. / С.И. Ожегов, Н.Ю. Шведова. – Изд. 2-е, испр. и доп. – М.: Азъ, 1995.

СУРОДЕЙКИНА Т.В.

(Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича)

ЛІНГВОКОГНІТИВНА МОДЕЛЬ КОНЦЕПТУ “МИСТЕЦТВО” В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

У статті проводиться концептуальний аналіз макрофрейму “мистецтво”, за допомогою якого ми виявили, що традиційний макрофрейм “art” – ієрархічна структура. На базовому рівні нами виокремлюються фрейми “fine arts”, “applied arts”, “music”, “films”, “theatre”. Суббазовий рівень представлений низкою як базових, так і суббазових концептів, які, у свою чергу, підрозділяються на субконцепти.

Ключові слова: фрейм, концепт, субконцепт, мистецтво.

Сурудейкина Т.В. Лингвокогнитивная модель концепта «искусство» в англоязычной картине мира. В статье проводится концептуальный анализ макрофрейма «искусство», с помощью которого мы определили, что традиционный макрофрейм “art” является иерархической структурой. На базовом уровне нами выделяются фреймы “fine arts”, “applied arts”, “music”, “films”, “theatre”. Суббазовый уровень представлен рядом как базовых, так и суббазовых концептов, которые, в свою очередь, подразделяются на субконцепты.

Ключевые слова: фрейм, концепт, субконцепт, искусство.

Surodeikina T.V. Linguo-cognitive model of the “art” concept in the English worldview. The present article deals with the conceptual analysis of the macroframe “art” with the help of which we found out that a traditional macroframe “art” is an hierarchical structure. On its basic level we single out such frames as “fine arts”, “applied arts”, “music”, “films”, “theatre”. Its subbasic level is represented by both basic and subbasic concepts, the latter being subdivided into subconcepts.

Key words: frame, concept, subconcept, art.

Метою статті є розробка лінгвокогнітивної моделі об'єктивованого в англійській мові концепту «мистецтво». **Об'єктом** дослідження є мистецтвознавча термінологія в системі англійської мови.